

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 3. december 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om tolkning til personer med hørehandicap [af indenrigs- og socialministeren (Karen Ellemann)]

1. Ændringsforslag

Indenrigs- og socialministeren har stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 4. november 2009 og var til 1. behandling den 10. november 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 6. november 2009 sendte indenrigs- og socialministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Castberggård – højskole, kursuscenter og job- og udviklingscenter,
Danske Døves Landsforbund,
Fredericia Tegnsprogsforening,
Helene Juncher Høeg og
Høreforeningen Helsingør Lokalafdeling v/ Niels Garboe.

Indenrigs- og socialministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Deputationer

Endvidere har Danske Døves Landsforbund og Foreningen af Danske DøvBlinde mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 20 spørgsmål til indenrigs- og socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Samråd

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til indenrigs- og socialministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et samråd den 19. november 2009. Indenrigs- og socialministeren sendte den 1. december 2009 det talepapir, der lå til grund for besvarelsen, til udvalget.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Flertallet er enige om, at døvblinde har et ganske særligt behov for tolkning i kommunikationen med andre. Der er derfor enighed om at igangsætte en forsøgsordning, hvor døvblinde får en udvidet adgang til flere timers tolkning i timebanken til brug ved aktiviteter af social og interessebaseret karakter som supplement til adgangen til ubegrænset tolk. Den udvidede timebank afgrænses til kun at omfatte døvblinde.

Ifølge Foreningen af Danske DøvBlinde er der ca. 200 døvblinde i Danmark. Det Sociale Tolkeprojekt har oplyst, at der er ca. 40 døvblinde tolkebrugere i Det Sociale Tolkeprojekt på nuværende tidspunkt. Døvblinde har som udgangspunkt altid to tolke med til hver tolkning. I særlige situationer kan der være behov for op til tre tolke.

Døvblinde vil med forsøgsordningen få en fordobling af timeantallet i timebanken, således at de i alt får stillet 14 timers tolkning til rådighed i timebanken. Timetallet er uafhængigt af, hvor mange tolke den enkelte har brug for. Den maksimale udgift til en udvidet timebank for døvblinde vil derfor være ca. 2,5 mio. kr. Det forventes dog, at kun et fåtal af de døvblinde vil benytte sig af ordningen, hvorfor udgifterne forventes at være mindre. For at sikre, at alle døvblinde har en lovsikret ret til den udvidede timebank, er der dog behov for at afsætte midler til at dække den fulde lovsikrede adgang til tolk.

Finansieringen af forsøgsordningen vil i første omgang blive dækket af de uforbrugte midler afsat til den fælles tolkeløsning i 2009. En videre finansiering af forsøgsordningen vil herefter blive drøftet i forbindelse med den samlede årlige vurdering af den fælles tolkeløsning i 2010.

Udvalget har drøftet muligheden for at lave en model, hvor tolkemyndigheden skulle bevilge tolk på andre sektors område mod efterfølgende at søge at få finansieret udgifterne hertil af den ansvarlige sektor.

Baggrunden er, at denne model har været forsøgt i Det Sociale Tolkeprojekt. I praksis har det dog vist sig meget svært at få den ansvarlige sektor til at dække udgifterne til tolk, når der ikke foreligger en bevilling til tolk fra den ansvarlige myndighed, før tolkningen udføres.

Den fælles tolkeløsning vil dog på sigt have mulighed for at varetage opgaven med bevilling og formidling af tolk til tolkebrugeren på områder, der ikke i dag er omfattet af den fælles tolkeløsning. Det er dog en forudsætning, at det er den ansvarlige sektor, der tager initiativ til en sådan ordning, og at den ansvarlige sektor dækker alle udgifterne, ved at tolkemyndigheden varetager formidlingsopgaven.

På baggrund af drøftelserne har ministeren givet tilsagn om at undersøge muligheden for i samarbejde med de øvrige sektorer at udarbejde en håndbog, der klart og overskueligt fortæller om de forskellige sektors tolkeordninger og klagemuligheder samt tolkemyndighedens opgave i forhold til tolkebrugere.

Udvalget har drøftet et forslag om et mindre timeantal i timebanken på 5 timer pr. person om året, hvor de overskydende midler herfra skulle afsættes til en ekstra timebank på 11 timer, der fordeles efter ansøgning. Der er generel enighed om, at der ikke skal afsættes særskilte puljer til visse grup-

per til fordeling efter ansøgning. Baggrunden er bl.a., at en pulje, der fordeles på baggrund af vurderet behov, ville være meget bureaukratisk. En pulje, der fordeles efter »først til mølle«-princippet, ville skabe incitament til at bruge timebanken hurtigst muligt for at kunne ansøge om flere timer.

Det er på den baggrund aftalt, at der skal følges op på udviklingen med kvartalsvise opgørelser, som vil blive drøftet efter behov. Der er dog enighed om, at der som udgangspunkt ikke foretages ændringer i løbet af året.

Den fælles tolkeløsning vil dække tolkning på en lang række områder, der ikke dækkes af Det Sociale Tolkeprojekt i 2009. Det er vurderingen, at der er behov for at indhente erfaringer fra den fælles tolkeløsning, før der kan foretages ændringer i modellen. Derfor afventes tal fra den fælles tolkeløsning, før der eventuelt foretages ændringer på baggrund af det faktiske forbrug.

Udvalget har endvidere drøftet problemstillingen i forhold til behovet for tolk ved handicappolitiske aktiviteter i udlandet, som er blevet rejst af interesseorganisationerne. Der er enighed om, at muligheden for at dække udgifter forbundet med tolkning ved handicappolitiske aktiviteter i udlandet skal drøftes i forbindelse med den årlige vurdering af den fælles tolkeløsning i forhold til det faktiske forbrug i 2010.

Flertallet noterer med tilfredshed, at ministeren stiller ændringsforslag, der skaber hjemmel til at lave forsøg med tolkning ved handicappolitiske aktiviteter i udlandet.

Et *mindretal* i udvalget (EL) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget understreger, at EL ikke er med i satspuljeforliget, da pengene bliver taget fra dem, der har mindst: pensionister, førtidspensionister, modtagere af kontanthjælp, dagpengemodtagere m.m. Det vil EL ikke være med til. EL mener, at de mange gode tiltag skal på finansloven, og at alle skal være med til at betale over skatterne. Dertil kommer, at det efterhånden er meget store dele af socialpolitikken, der afgøres i lukkede forligsforhandlinger i satspuljekredsen i stedet for at være åbne, demokratiske processer, der kan påvirkes af borgere og organisationer.

Dette lovforslag er blevet til i satspuljeforligskredsen. Det rummer flere forbedringer, og der afsættes langt flere penge end tidligere. Det er rigtig positivt.

Men forslaget rummer også et element, der er så indskrænkende, at EL ikke kan stemme for forslaget, men undlader at stemme. Forslaget begrænser muligheden for tolkning til alt det, der ikke er med på listen, til at være 7 timer – ikke 7 timer om ugen eller om måneden, men 7 timer om året. Selve ideen med en timebegrænsning er i total modstrid med de principper, der ellers er lagt til grund på handicapområdet, nemlig at man får den hjælp, der er nødvendig, for at den enkelte kan deltage i samfundet. Ingen bestiller en tolk, hvis ikke man har behov for det. Det er ikke særlig mange mennesker, dette forslag drejer sig om, og det vil koste ganske lidt at sætte dem i stand til at deltage i et socialt liv og i samfundet på niveau med andre. Men for den enkelte har det utrolig stor betydning. At skulle nøjes med 7 timer om året er ganske enkelt helt umuligt at forestille sig, hvis man ønsker at leve et aktivt liv sammen med hørende. EL håber, at de øvrige partier hurtigt vil besinde sig og sikre, at døve kan få mulighed for mere end 7 timer om året til at deltage i familiefester, fritidsaktiviteter osv.

EL støtter ministerens ændringsforslag, da de dels er tekniske, dels giver mulighed for små forbedringer af ordningen.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *indenrigs- og socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Ny paragraf

1) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Hjælp efter denne lov kan ikke medtages til udlandet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Indenrigs- og socialministeren kan fastsætte regler om fravigelse af stk. 1.«

[Præcisering af, hvor loven finder anvendelse]

Til § 6

2) I *stk. 2* udgår »stk. 2 og«.

[Redaktionel ændring]

Til § 7

3) I *stk. 2* ændres »§§ 6 og 7« til: »stk. 1 og § 6«.

[Redaktionel ændring]

Til § 8

4) I *stk. 2* ændres »målgruppen« til: »den fælles tolkeløsning«.

[Redaktionel ændring]

Til § 16

5) Paragraffen affattes således:

»§ 16. Indenrigs- og socialministeren kan for en forsøgsperiode oprette andre tilbud end dem, der er omfattet af denne lov, herunder efter indstilling fra tolkemyndigheden.«

[Indenrigs- og socialministeren kan iværksætte forsøg med andre tilbud end dem, der er omfattet af loven]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås i stk. 1, at det præciseres, at hjælp efter denne lovgivning ikke kan medtages til udlandet, medmindre indenrigs- og socialministeren har fastsat regler herom, jf. stk. 2.

Det foreslås i stk. 2, at indenrigs- og socialministeren gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for, hvornår reglen om, at hjælp efter denne lov ikke kan medtages til udlandet, kan fraviges, dvs. i hvilke situationer det vil være muligt for tolkebrugerne at medtage tolkning til ophold i udlandet. Bemyndigelsen kan eksempelvis bruges til at fastsætte regler om, at det skal være muligt at medtage tolkning til handicappolitiske aktiviteter i udlandet.

Til nr. 2-4

Forslagene er alene redaktionelle ændringer.

Til nr. 5

Det foreslås i stk. 1, at indenrigs- og socialministeren kan iværksætte forsøg med andre tilbud end dem, der er omfattet af loven, eksempelvis forsøg med særlige timebanker. Det foreslås endvidere, at tolkemyndigheden kan indstille til ministeren, at der iværksættes forsøg med andre tilbud end dem, der er omtalt i loven, eksempelvis fjerntolkning, hvor tolkning via videotelefoni gør planlægningen af tolkesessioner nemmere og giver mindre spildtid i forbindelse med tolkningen, og andre metoder. Hvis tolkerådet finder, at der kan være behov for at iværksætte andre tilbud end dem, der er omtalt i loven, kan tolkerådet anbefale tolkemyndigheden at indstille forsøget til ministeren.

Ellen Trane Nørby (V) Erling Bonnesen (V) nfm. Anne-Mette Winther Christiansen (V)
Sophie Løhde (V) Martin Henriksen (DF) fmd. Tina Petersen (DF) Dennis Flydtkjær (DF)
Vivi Kier (KF) Tom Behnke (KF) Mette Frederiksen (S) Lone Møller (S) Lene Hansen (S)
Lise von Seelen (S) Özlem Sara Cekic (SF) Meta Fuglsang (SF)
Anne Marie Geisler Andersen (RV) Line Barfod (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	1
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 57

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra indenrigs- og socialministeren
2	Efter aftalte med Anne Baastrup (SF) omdeles vedhæftede »Spørgsmål/svar vedrørende den fælles tolkeløsning« af 28. oktober 2009 fra indenrigs- og socialministeriet.
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 10/11-09 fra Danske Døves Landsforbund
5	Henvendelse af 10/11-09 fra John Zederkof Jessen fra Fredericia Tegnsprogsforening
6	Materiale fra foretrædet den 12. november 2009 ved Danske Døves Landsforbund og Foreningen af Danske DøvBlinde.
7	2. udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
8	Henvendelse af 16/11-09 fra Helene Juncher Høeg.
9	Henvendelse af 15/11-09 fra Høreforeningen Helsingør Lokalafdeling v/ Niels Garboe
10	Kopi af indenrigs- og socialministerens svar på SOU alm. del - spm. 75
11	Henvendelse af 24/11-09 fra Castberggård
12	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
13	1. udkast til betænkning
14	Ændringsforslag, fra indenrigs- og socialministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 57

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 10/11-09 fra Danske Døves Landsforbund, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 10/11-09 fra John Zederkof Jessen, Sekretariatsleder, Fredericia Tegnsprogforening, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren kan redegøre for, om det kan overvejes at udvikle en fleksibel timebank, forstået på den måde, at døvblinde eller andre særlig svage døve kan få tildelt en ekstra del af timebanken, når den skal revideres efter et vist forløb, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren kan redegøre for, om det kan overvejes at udvikle et system, hvor en bruger skal kunne få tolkning umiddelbart, mens regningen efterfølgende sendes til den sektoransvarlige m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren kan kommentere et forslag om, at der udarbejdes en regulær og klar vejledning til brugerne af tolkning omfattende også sektortolkning, som skal udformes, så den er gennemsigtig og let at

bruge m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå

- 6 Spm., om ministeren kan oplyse, om en handicappolitiker vil kunne tage tolk med til udlandet, hvis det er en del af dennes arbejde som politiker, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm., om ministeren kan redegøre for, hvordan der sikres en gnidningsfri overgang til den nye tolkeordning for brugerne med virkning fra den 1. januar 2010, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm., om ministeren kan redegøre for, om det kan overvejes at udvikle en ordning, hvor man får et kontantbeløb udbetalt, så det bliver muligt at medtage en tolk til udlandet m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm., om ministeren kan oplyse, hvor mange personer der i dag benytter tolkning til andre opgaver end dem, der er omfattet af rettighe- den til tolkning med det nye forslag m.v., til indenrigs- og socialmini- steren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm., om ministeren kan bekræfte, at der ud fra en gennemsnitsbe- tragtning er forskel på forbruget af timer til tolkning, alt efter om man er døv, hørehæmmet eller døvblind, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm., om ministeren kan oplyse udgifterne til de områder, som time- banken skal dække, i det seneste år, hvor der var ubegrænset tolkning til disse områder, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om ministeren kan oplyse udgifterne i forbindelse med ud- landstolkning ud over selve tolkningen, dvs. udgifter til tolkenes rej- ser, ophold m.v., i det seneste år m.v., til indenrigs- og socialministe- ren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om oversendelse af talepapir til brug for besvarelse af sam- rådssp. A-C (tolkning til personer med hørehandicap) fra samrådet den 19/11-09, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om kommentar til henvendelse af 24/11-09 fra Castberggård, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om kommentar til henvendelse af 16/11-09 fra Helene Juncher Høeg, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om kommentar til henvendelse af 15/11-09 fra Høreforeningen Helsingør lokalafdeling v/ Niels Garboe, til indenrigs- og socialmini- steren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at der er et tilstrækkeligt ud- bud af tolke, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm., om ministeren kan redegøre for, på hvilket grundlag der under det sociale tolkeprojekt blev bevilget ca. 183.000 kr. i 2007 til dæk- ning af udgifter i forbindelse med udlandsophold ud over selve tolk-

- ningen m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm., om ministeren kan redegøre for sammenhængen mellem begrundelsen i svaret i bilag 2: »Ifølge udlandsbekendtgørelsen kan en naturalydelse efter serviceloven sædvanligvis ikke medbringes til udlandet [...]« m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at de enkelte sektorer lever op til deres ansvar med hensyn til tolkning, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 57

Samrådspm.nr.

Titel

- A Samrådsspm., om ministeren kan redegøre for sin holdning til en finansieringsmodel, hvor en bruger, der efter reglerne er berettiget til at få tolkebistand, umiddelbart skal kunne få tolkning via tolkemyndigheden, mens udgifterne efterfølgende finansieres af den sektoransvarlige, til indenrigs- og socialministeren
- B Samrådsspm., om ministeren kan redegøre for sin holdning til en fleksibel timebank, hvor døvblinde eller andre særlig svage døve kan få tildelt en større andel af timebanken end de øvrige brugere, til indenrigs- og socialministeren
- C Samrådsspm., om ministeren kan redegøre for sin holdning til at etablere en særskilt pulje, hvor brugere, som har behov for tolkning, der ikke er omfattet af tidsubegrænset tolkning, ud over det antal timer, der er placeret i timebanken, kan søge om yderligere timer, til indenrigs- og socialministeren